

ÖZET: Asker kişinin askeri suç kapsamına giren suçuna ilişkin davanın, 353 Sayılı Kanununun 9. maddesi uyarınca askeri mahkemede görülmesi gerektiği hk.

TCK 227. md. 503, 522 md

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Ramazan Esen

O L A Y : Dursunbey Askerlik şubesinde Sivil memur olarak görev yapan sanığın, 27/2/1987 günü, askerlik şubesindeki dosyasından diplomasını almak için başvuran mağdur Ahmet Çoban'dan, askerliğini eksik yaptığını söyleyerek, bu işi kapatmak için 50.000 lirayı, dükkanına giderek aldığı ve yapılan aramada üzerinde numaraları tesbit olunan paraların yakalandığı, iddiasıyla Askeri Ceza Kanununun 135. maddesi yoluyla Türk Ceza Kanununun 227. maddesi uyarınca tecziyesi istemiyle, Çanakkale Boğaz Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 27/5/1987 günlü, 1987/246 sayılı iddia-
namesiyle, hakkında kamu davası açılmıştır.

Çanakkale Boğaz Komutanlığı Askeri Mahkemesi; 3/9/1987 gününde, 1987/416-354 sayı ile; sanığın sabit olan dolandırıcılık suçu nedeniyle Türk Ceza Kanununun 503/3., 522., 59. maddelerine göre mahkumiyetine karar vermiştir.

Bu kararın sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine Askeri Yargıtay 3. Dairesi 26/4/1988 gününde, 1988/323-303 sayı ile, aynen (ehliyet için lazım olan diplomasını şahsi dosyasından almak için Dursunbey askerlik şubesine müracaat eden Ahmet Çoban'ın, şahsi dosyasının sanık tarafından bulunduğu ve içinde diplomanın olmadığını söylediği ve ayrıca aldığı iki ay hapis cezası nedeniyle askerliğinin bu kadar eksik olduğunu ifade ettiği ve 40-50 bin Tl. verersen, Ankarada'ki adamlara yedirir, bu işi hallederiz dediği, Ahmet Çoban'ın durumu askerlik şube başkanına bildirdiği, askerlik şube başkanının kendisinden dilekçe aldığı ve birlikte durumu emniyet amirliğine intikal ettirdikleri, orada seri numaraları tespit edilen beş adet 10.000 tl. banknotların 27/2/1987 günü mesai bitiminde Ahmet Çoban'ın dükkanında sanık Ramazan Esen'e verildiği, dükkandan çıkıp gitmekte olan sanığın takiple görevli polis memurları tarafından karakola davetle üzerinin aranmasında sol iç cebinde paraların bulunduğu, dosyadaki delillerle sabittir.

Mahkemece, olayın subut bulan şekli itibariyle Türk Ceza Kanununun 503. maddesinde düzenlenen dolandırıcılık suçunun teşekkül ettiği kabul edilmişse de bu tavsif yerinde görülmemiştir.

Zira, dolandırıcılık suçunun maddi unsuru, bir şahsı hülus ve saffetinden istifade ile kandırarak mahiyette sanialar veya hileler yaparak hataya düşürmektir.

Diğer bir ifade ile mağdur, gösterilen şekillerle yanıltılmış olmalıdır. olayımızda ise mağdur hülus ve saffet içerisnide değildir ve yanıltılmasında söz konusu değildir. Sanığın ilk beyanını iyi niyetli kabul etmemiş ve hemen askerlik

şube başkanı üst teğmen Muhtar Can'a durumu anlatarak müracaatta bulunmuş ve bilahare emniyete müracaatla sanığın yakalanmasını sağlamıştır. Böylece sanığın yanıtılmış olduğundan bahsedilemeyeceğinden suçun dolandırıcılık olarak tasifi yerinde görülmemiştir.

Ayrıca suçun bir an için dolandırıcılık olduğu kabul edilse dahi, suç bir zarar suçudur, ve menfaatin temini veya teslimi ile tamamlanır. Sanık mağdurdan istediği parayı askeri mahal dışındaki mağdurun dükkanında temin etmiştir. Bu bakımdan suç askeri mahal dışında işlenmiştir. Bu takdirde de görevli mahkeme askeri mahkeme olamaz.

Bu durumda kanun ve nizamlara aykırı şekilde görev yaptığı anlaşılan sanığın eyleminin görevi kötüye kullanmak suçunu oluşturduğunun kabulü gerekirken yazıldığı şekilde dolandırıcılıktan hüküm tesisi kanuna aykırı bulunmuş) olduğunu belirterek mahkûmiyet hükmünün bozmasına karar vermiştir.

Çanakkale Boğaz Komutanlığı Askeri Mahkemesi; 19/7/1988 gününde, 1988/394-284 sayı ile; menfaat temin etme olayının askeri mahal dışında vuku bulması sebebiyle davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Dursunbey Asliye Ceza Mahkemesi; 24/11/1988 gününde, 1988/103-137 sayı ile askerlik şubesinde görev yapan sanığın, bu görevinden yararlanarak ve askeri işlemlere ilişkin olarak menfaat temin etmiş olmasına göre davanın askeri yargı yerinde görülmesi icap ettiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı Kanununun 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş ve dosya Dursunbey C. Savcılığı'nın 19/12/1988 gün, 3107 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Muammer Turan'ın Başkanlığında, Mebrure Gözdemir, Adnan Hamzaoğulları, İhsan Özkaya, Nursafa Pandar, Duran Dinçer ve Dr.Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 30/1/1989 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavloğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan yardımcı Bilgin Töre'nin askeri yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay, askerlik şubesinde sivil memur olarak görevli bulunan sanığın, eksik askerlik yaptığına muttali olduğu mağdurdan, bu durumu örtbas etmek için para aldığı iddiasından ibarettir.

Sanık hakkında düzenlenen iddianamede Askeri Ceza Kanununun 135. maddesinin matufu olan Türk Ceza Kanununun 227. maddesi uyarınca tecziyesi istenmiş, askeri mahkemece eylemin dolandırıcılık suçu niteliğinde olduğu kabul edilerek mahkûmiyet kararı verilmiş ve ancak Askeri Yargıtay bozma ilâmında eylemin dolandırıcılık suçunun unsurlarını taşımadığı ve eylemin görevi kötüye kullanmak niteliğinde bulunduğu belirtilmiştir.

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 10. maddesinin (C) fıkrasında (Milli Savunma Bakanlığı veya Türk Silahlı Kuvvetleri Kadro ve Kuruluşlarında çalışan sivil personel)in bu kanunun uygulanmasında asker kişi sayılacağı belirtilmiştir. Bu itibarla sanığın sivil olmasına rağmen "asker kişi" olduğu kuşkusuzdur.

1632 Sayılı Askeri Ceza Kanununun 1. maddesinde belirtildiği üzere Askeri Ceza Kanununda yazılı olan suçlar "askeri suç" sayıldığı gibi Türk Ceza Kanununda yazılı olupda bu kanuna Askeri Ceza kanununun açıkça atıf yaptığı suçlarda "askeri suç" sayılır.

353 Sayılı Kanunun "genel görev" başlığını taşıyan 9. maddesinde göre (askeri mahkemeler, kanunlarda aksi yazılı olmadıkça, asker kişilerin askeri olan suçlarıyla bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler) sanık asker kişi olup atılı suç askerlik görevi ile ilgili ve askeri suçlardan sayılmasına göre 353 sayılı Kanunun 9. maddesi uyarınca davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle Çanakkale Boğaz Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Çanakkale Boğaz Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin 19/7/1988 günlü, 1988/394-284 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 30/1/1989 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Muammer Tunan

Üye
Mehmet Gözdemir

Üye
Adnan Hamzaoğulları

Üye
İhsan Üzkaya

Üye
Nursafa Pandar

Üye
Duxen Dinger

Üye
Dr.Önder Ayhan

1/9

Bu kararın Resmi gazete'de
yayımlanacağıdır.

Başkan